

На основу члана 22. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС”, број 15/16), члана 56. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16 и 95/18 – др. закон) и чл. 4, 5. и 8. Уредбе о проглашењу Строгог резервата природе „Јарешник” („Службени гласник РС”, број 36/19),

Надзорни одбор Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме”, на седници одржаној 27. децембра 2019. године, доноси

ПРАВИЛНИК

о унутрашњем реду и чуварској служби Строгог резервата природе „Јарешник”

„Службени гласник РС”, број 99 од 15. јула 2020.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником регулишу се унутрашњи ред, организација, начин рада и опрема чуварске службе и основна правила организације противпожарне заштите Строгог резервата природе „Јарешник” (у даљем тексту: Строги резерват природе), односно ближе прописују правила из члана 56. став 4. Закона о заштити природе (у даљем тексту: Закон) по којима се на подручју Строгог резервата природе спроводи режим заштите утврђен чланом 35. Закона и чланом 4. Уредбе о проглашењу Строгог резервата природе „Јарешник” (у даљем тексту: Уредба).

Члан 2.

Одредбе овог правилника односе се на посетиоце Строгог резервата природе.

Посетилац Строгог резервата природе је лице које из научних, образовних, рекреативних, туристичких, спортских и културних потреба и разлога борави на подручју Строгог резервата природе краће од 15 дана, као и лице у транзиту кроз подручје Строгог резервата природе (у даљем тексту: Посетилац).

Члан 3.

Управљање Строгим резерватом природе Уредбом је поверено Јавном предузећу за газдовање шумама „Србијашуме” са п.о. Београд (у даљем тексту: Јавно предузеће „Србијашуме”).

Послове управљања непосредно врши Шумско газдинство „Врање”, Врање, Шумска управа „Босилеград” (у даљем тексту: Управљач).

Члан 4.

Посетиоци су дужни да се придржавају одредаба овог правилника, упутстава са информативних табли и других ознака, као и упутстава или налога чувара Строгог резервата природе и других овлашћених лица Управљача.

У планирању и предузимању радова и активности на подручју Строгог резервата природе посетиоци су дужни да поштују Закон, Уредбу и План управљања Строгим резерватом природе.

Члан 5.

Унутрашњи ред Строгог резервата природе Управљач обезбеђује организовањем чуварске службе, сарадњом са локалним становништвом, јавним предузећима и другим привредним субјектима, установама и удружењима грађана, као и сарадњом са органима државне управе и локалне самоуправе.

Члан 6.

Строги резерват природе се налази на територији општине Босилеград, односно КО Јарешник, на укупној површини од 6,2131 ха, од чега је 1,6065 ха у државној својини, 4,2095 ха у приватној својини и 0,3971 ха у другим облицима својине.

На подручју Строгог резервата природе, утврђен је режим заштите I степена.

Површину из става 1. овог члана Управљач ће означити на видљив и јасан начин.

II. КРЕТАЊЕ И БОРАВАК ПОСЕТИЛАЦА

Члан 7.

Забрањен је улазак, односно приступ у Строги резерват природе без одобрења Управљача или пратње чувара Строгог резервата природе.

Члан 8.

Површина у државном власништву на којој је Уредбом утврђен режим заштите I степена је Одељење 49е Газдинске јединице „Драговиштица“.

Списак власника парцела које улазе у састав заштићеног природног добра

Катастарске парцеле	Број листа непокретности	Презиме и име власника парцеле	Површина m ²
940	42	ЈП „Србијашуме“	15250 (део)
2504	188	Стојков Стојан и др.	2000 (део)
2519	56	Давидков Петар, Иванов Китан и др.	2767
2520	158	Младенов Боро и др.	3925
2521	121	Петкова Бојанка	1900
2525	51	Златкова Круна и др.	3142
2526	175	Православна црква Св. Параскева	3972
2527	120	Петков Богдан и Петкова Бојанка	694
2528	67	Анакијев Кирил и Анакијев Стојан	505
2529	134	Величков Петар	619
2530	81	Караџов Кирил и др.	2463
2531	78	Караџова Ђура и др.	1870
2532	168	Иванов Рајчо и др.	1213
2533	71	Ефтимова Виолета и др.	2326
2534	22	Андонова Невенка и др.	1733
2535	1	Иванчов Ангел и др.	975
2536	103	Ангелова Корна, Петков Стоилко и др.	1654
2537	98	Митров Пене	519
2538	97	Митрев Винко и др.	572
2539	17	Јакимовска Вера и др.	483
2540	62	Јанков Георги	515
2541	37	Димитров Светислав	591
2542	39	Димитрова Драгица и др.	487
2543	35	Славов Душанка	440
2544	63	Јанков Партеније и Јанков Иван	221
2545	6	Георгијев Добри	276
2546	174	Владимирова Иванка и др.	751
2547	132	Стојанов Стојан и др.	2031

2548	132	Стојанов Стојан и др.	549
2549	38	Славов Душанка, Димитров Светислав и др.	1017
2550	16	Димитров Стефан и Митов Апостол	383
2551	16	Димитров Стефан и Митов Апостол	580
2552	173	Јанков Георги и др.	909
2553	87	Миланова Борка и др.	2682
2554	185	Станчев Борис, Караџова Ђура и др.	2116
Укупна површина			62130

Површину Строгог резервата природе Управљач ће означити на видљив и јасан начин.

Члан 8.

Власници земљишта које се налазе на подручју Строгог резервата природе, дужни су да дозволе приступ чувару Строгог резервата природе и другим овлашћеним лицима која имају сагласност Управљача за обављање истраживачке и друге активности.

Забрањено је ометање и спречавање чувара Строгог резервата природе или других овлашћених лица у вршењу радњи и активности из става 1. овог члана.

III. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ВРЕДНОСТИ И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Члан 9.

Посетиоци су дужни да примењују мере заштите природних, културних и других вредности и животне средине у складу са Законом, Уредбом и овим Правилником, меродавним законима и прописима донетим на основу тих закона.

Члан 10.

Биљке и гљиве које живе у слободној природи на подручју Строгог резервата природе, а којима је Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16, у даљем тексту: Правилник о дивљим врстама) утврђен статус строго заштићених врста, није дозвољено сећи, кидати, ломити, чупати, сакупљати њихово семе и плодове, или их на други начин оштећивати и уништавати.

Животиње које живе, повремено или сезонски бораве у слободној природи на подручју Строгог резервата природе, а којима је Правилником о дивљим врстама, утврђен статус строго заштићених врста, није дозвољено растеривати, узнемиравати, хватати, убијати и рањавати, нехотично и намерно тровати, сакупљати јаја и друге развојне облике, уништавати и оштећивати гнезда и остала места и објекте на којима се те животиње размножавају, одгајају младунце, склањају, бораве и хране.

Забрањено је поступање са строго заштићеним дивљим врстама биљака, животиња и гљива супротно одредбама ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 11.

На подручју Строгог резервата природе забрањено је сакупљање свих биљних и животињских врста.

Члан 12.

На подручју Строгог резервата природе забрањено је уношење алохтоних биљних и животињских врста.

IV. ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Члан 13.

На подручју Строгог резервата природе забрањено је коришћење природних богатстава и искључују се други облици коришћења простора и активности на заштићеном простору, осим научних истраживања и презентације.

Члан 14.

На подручју Строгог резервата природе обезбеђује се научно праћење стања шумске заједнице планинске букве и еколошких услова станишта, стања популације свих биљних и животињских врста, прикупљање и анализа података о дендрометријским и другим карактеристикама дрвећа и жбуња, предузимање мера заштите од пожара и биљних болести и штеточина јачег интензитета, ограничена посета у циљу образовног рада и приказивања вредности заштићеног подручја.

V. ЛОВ И РИБОЛОВ

Члан 15.

На подручју Строгог резервата природе забрањен је лов.

VI. СПОРТ, РЕКРЕАЦИЈА И ТУРИЗАМ

Члан 16.

На подручју Строгог резервата природе забрањено је организовање спортских такмичења и активности рекреације.

VII. ИЗГРАДЊА ОБЈЕКТА И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА

Члан 17.

На подручју Строгог резервата природе забрањена је: изградња објеката, шумских и јавних путева, извођење грађевинских радова и других радова којима би се нарушила морфологија терена, уништила дивља флора и фауна или на било који начин нарушио интегритет заштићеног подручја.

VIII. ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОЋЕ И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Члан 18.

Одржавање чистоће и управљање отпадом на подручју Строгог резервата природе врши се у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 88/10, 14/16 и 95/18 – др. закон), прописима донетим на основу тог закона, другим законима и прописима који се односе на отпадне материје, Уредбом и овим правилником.

На подручју Строгог резервата природе забрањено је депоновање смећа и другог отпадног материјала.

Члан 19.

Свако је дужан да сакупља и одлаже отпатке које ствара, на местима која су посебно уређена, односно опремљена и према потреби, обележена за те намене.

IX. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ И ПОСТАВЉАЊЕ ОЗНАКА, ФОТОГРАФИСАЊЕ И СНИМАЊЕ ФИЛМОВА

Члан 20.

Управљач у року утврђеном Уредбом и на начин прописан одговарајућим подзаконским актом обележава Строги резерват природе као заштићено подручје таблама прописаног изгледа, а границе Строгог резервата природе обележава прописаним ознакама.

Управљач поставља табле, односно друге ознаке са информацијама о правилима унутрашњег реда.

Управљач поставља и друге табле и ознаке од значаја за спровођење режима заштите и презентацију вредности Строгог резервата природе.

Забрањено је оштећивање или уништавање и уклањање табли и натписа на таблама и других ознака из овог члана, као и њихово заклањање, односно маскирање другим објектима.

Члан 21.

На подручју Строгог резервата природе није дозвољено постављање информативних табли са називима правних и физичких лица и рекламних и других паноа без одобрење Управљача.

Члан 22.

Фотографисање и снимање тонских и видео записа и филмова у комерцијалне сврхе на подручју Строгог резервата природе је дозвољено.

За радње из става 1. овог члана потребно је прибавити претходну сагласност Управљача.

Ради прибављања сагласности из става 2. овог члана, организатор снимања, односно заинтересовано лице подноси пријаву планираних активности снимања Управљачу који је дужан да одговори на исту најкасније у року од седам дана од дана пријема пријаве.

Пријава планираних активности из става 3. овог члана треба да садржи: податке о врсти, кратак опис и циљ активности, просторни и временски оквир, број учесника, име и презиме руководиоца активности, податке о организацији која је носилац активности, врсте услуга које се очекују од Управљача и документацију која прати пријаву.

За активности фотографисања и снимања заинтересовано лице ће, према потреби и обавештењу Управљача, прибавити акт о условима заштите природе које издаје Завод.

Управљач може привремено или трајно ускратити сагласност из става 2. овог члана уколико је индикован значајан неповољан утицај на природне вредности.

Физичко или правно лице које обавља или за чији рачун се обавља снимање фотографија, тонских и видео записа и филмова који се публикују, односно приказују јавности, дужно је да један примерак снимљеног материјала достави Управљачу.

Х. ИСТРАЖИВАЧКИ И ОБРАЗОВНИ РАД

Члан 23.

На подручју Строгог резервата природе могу се обављати активности научно-истраживачког рада и образовне активности.

Научно истраживање из става 1. овог члана допуштено је обављати на начин да се не изазову значајне неповољне промене или униште природне вредности, као и да се не загади животна средина.

Члан 24.

За истраживања која могу имати утицај на вредности и обележја Строгог резервата природе и за која је у смислу члана 57. ст. 3. и 4. Закона неопходно прибавити акт о условима заштите природе, носилац истраживања прибавља сагласност Управљача.

Да би прибавио сагласност из става 1. овог члана, носилац истраживања пријављује Управљачу планиране истраживачке радове и активности.

Пријава истраживања садржи меродавне податке о врсти, циљу, садржају, локацији, времену трајања, методама, средствима, опреми и алатима, руководиоцу и учесницима истраживања. У пријави се могу навести и услуге, односно помоћ која се тражи од Управљача.

Уз пријаву истраживања прилаже се акт о условима заштите природе из става 1. овог члана.

Када се ради о истраживањима строго заштићених и заштићених врста и другим истраживањима за чије извођење је прописана обавеза прибављања дозволе надлежног органа, уз пријаву планираних истраживања, прилаже се и дозвола надлежног министарства.

Управљач је дужан да одговори на пријаву из става 2. овог члана најкасније у року од седам дана од дана пријема пријаве.

Сагласност из става 1. овог члана мора садржати упутство о примени услова и мера заштите природе и правила унутрашњег реда, посебне услове, ако их има, у вези места, времена и начина извођења радова, обезбеђења пратње чувара или другог лица, као и могућност и услове пружања тражених услуга.

Забрањено је истраживања из става 1. овог члана започети или изводити без прибављене сагласности Управљача.

Члан 25.

Управљач може у сагласности из става 7. члана 24. овог правилника, одредити друго време од оног које је наведено у пријави планираних истраживања ако оцени да постоји ризик по природне вредности, безбедност или здравље људи, о чему обавештава подносиоца пријаве пре издавања сагласности.

Управљач из разлога наведених у ставу 1. овог члана или непоштовања прописаних услова може писмено наложити прекид истраживачких радова и активности.

Члан 26.

Образовне активности на подручју Строгог резервата природе, као што су школа у природи, теренска настава и семинари и стручне екскурзије потребно је претходно благовремено писмено пријавити Управљачу.

Активности из става 1. овог члана не могу започети пре него што Управљач потврди пријем пријаве тих активности. Пријава намераваних образовних активности мора садржати релевантне податке о врсти, циљу, садржају, времену трајања, организатору и броју учесника. У пријави се могу навести и услуге односно помоћ која се очекује од Управљача.

Управљач ће одмах, а најкасније у року од два дана писмено потврдити пријем пријаве образовних активности и обавестити подносиоца пријаве о посебним условима заштите природе и животне средине приликом обављања активности, ако их има, као и о могућностима и условима пружања тражених услуга или помоћи.

Члан 27.

У року од 15 дана по завршетку теренских истраживачких радова и образовних активности, носилац истраживања, односно организатор образовних активности дужан је да Управљачу достави кратак извештај о току и главним резултатима спроведених истраживања и образовних активности.

О завршетку елабората, односно публиковању резултата о извршеним истраживањима носилац истраживања дужан је да обавести Управљача у року од 15 дана од дана завршетка елабората, односно публиковања резултата о извршеним истраживањима, као и да тај елаборат или публиковани рад достави Управљачу.

Оне ко благовремено не поднесе извештај из става 1, односно не достави обавештење и елаборат или рад из става 2. овог члана, Управљач може ускратити сагласност за наредна истраживања, односно обавештење и услуге за обављање образовних активности.

XI. ЧУВАРСКА СЛУЖБА

Члан 28.

Спровођење правила унутрашњег реда обезбеђује и непосредни надзор на подручју Строгог резервата природе врши чуварска служба Шумског газдинства „Врање“, Врање, Шумске управе „Босилеград“.

Чуварску службу чине, односно послове чуварске службе у својству лица са законским овлашћењима и обавезама непосредно обављају чувари заштићеног подручја и руководиоци чуварске службе.

Чувар Строгог резервата природе може истовремено обављати и послове чувара шума и за свој посао непосредно је одговоран шефу Шумске управе.

Број чувара утврђује Јавно предузеће „Србијашуме“ актом о систематизацији послова и радних места, а врста и обим конкретних послова које чувар обавља утврђује се уговором о раду или другим појединачним актом, у складу са законом.

Члан 29.

За време службе, чувар носи службену одећу на којој је знак управљача и идентификациона плочица са именом и презименом чувара и регистарским бројем из службене легитимације чувара заштићеног подручја.

За време службе чувар може да носи службено оружје.

Врсту, услове и правила ношења и употребе, као и начин чувања оружја из става 2. овог члана утврђује Управљач у складу са законом.

Члан 30.

Чувар поседује службену легитимацију којом доказује идентитет, статус службеног лица и овлашћења у складу са законом.

Чувар је дужан да у вршењу одговарајућих службених радњи претходно покаже службену легитимацију.

Службену легитимацију чувару издаје Управљач на обрасцу који прописује министар.

О издатим легитимацијама Управљач води евиденцију.

Чувар који је престао да врши чуварску службу, дужан је да службену легитимацију у року од три дана од дана престанка службе врати Управљачу, коју ће Управљач одмах поништити и ту чињеницу унети у евиденцију из става 4. овог члана.

У случају губитка или нестанка службене легитимације чувар је дужан да о овоме одмах обавести Управљача.

Изгубљена или нестала легитимација брише се из евиденције о издатим легитимацијама, а чувару се издаје нова легитимација.

Члан 31.

Рад чуварске службе организује се на терену тако што чувар врши непосредни надзор и контролише спровођење правила унутрашњег реда на једном чуварском рејону.

Чуварски рејон у смислу овог правилника, чини газдинска јединица или део газдинске јединице и простор изван државне шуме у окружењу или непосредној близини који представља компактну целину у погледу конфигурације терена и могућности надгледања.

Чувар је одговоран за унутрашњи ред на рејону за који је задужен.

Члан 32.

У вршењу чуварске службе, дужност чувара је да:

- 1) прати односно надгледа кретање и активности Посетилаца;
- 2) прати стање биљних и животињских врста и других вредности Строгог резервата природе и води евиденцију о њима;
- 3) пружа податке, помоћ и услуге Посетиоцима при обиласку и разгледању Строгог резервата природе;
- 4) прати и пружа друге потребне услуге организаторима и учесницима научних и других истраживања и образовних активности;
- 5) сарађује са надлежним инспектором и обавештава о стварима из његове надлежности;
- 6) сарађује се органом унутрашњих послова и према указаној потреби тражи његову помоћ;
- 7) саставља записник, обавештава шефа Шумске управе и обавља друге овде неспоменуте послове, у складу са законом и актом Управљача;
- 8) обавештава други надлежни орган о извршењу забрањених, односно противправних радњи које су регулисане прописима из надлежности тог органа и о њиховим извршиоцима уколико су познати.

Члан 33.

Када чувар утврди или основано претпостави да је Посетилац, односно Корисник заштићеног подручја учинио радњу супротно правилима унутрашњег реда или мерама заштите природе прописаним у складу са законом, овлашћен је да:

- 1) легитимише лице затечено у вршењу недозвољених радњи, а лице затечено без личних исправа чији му идентитет није познат, приведе надлежном органу унутрашњих послова;
- 2) затражи да му лице предочи/покаже сагласност, дозволу, одобрење, пријаву радова, улазницу или други документ којим доказује статус Корисника односно Посетиоца и неко од права у вези радова и активности које обавља;
- 3) изврши преглед свих врста возила и товара;
- 4) изврши сваки преглед, осим станова и других просторија за чији је преглед потребан судски налог, а посебно преглед:
 - пртљага и личних ствари,
 - улова и средстава за лов и риболов,
 - алата и средстава за сакупљање биљака и животиња;
- 5) привремено одузме предмете и средства којима је извршен прекршај или кривично дело и предмете који су настали или прибављени извршењем таквог дела, укључујући делове и примерке живог и неживог света, као и да ове предмете, без одлагања, преда управљачу заштићеног подручја ради чувања;
- 6) затражи успостављање претходног стања, односно нареди мере за спречавање и уклањање штетних последица, а посебно:
 - привремено забрани радове и активности које се обављају без прописаних сагласности или одобрења, као што су научна и друга истраживања, образовне и спортске активности и слично,

- забрани на лицу места радове и активности које се обављају противно одредбама овог правилника и правилима противпожарне заштите,
- нареди пуштање на слободу, односно враћање у природу здравих и неповређених примерака животиња, уколико је то за њих безбедно.

Члан 34.

Када утврди радњу учињену супротно правилима унутрашњег реда или мерама заштите природе прописаним у складу са законом, чувар саставља записник.

Садржај записника или опис који се уноси у записник је саопштавање оног што је затечено, нађено, утврђено или на други начин прибављено и констатовано.

У садржај се обавезно уносе:

- подаци о извршиоцима недозвољене радње, а ако је извршилац непознат то се констатује уз основану претпоставку о могућем извршиоцу,
- начин и време извршења радње, средства и алати којима је радња извршена,
- подаци о сведоцима и другим расположивим доказима ако постоје,
- настала штета, документована што прецизнијим подацима и по могућству фотографијом,
- подаци о одузетим предметима и средствима из тачке 5. члана 33. овог правилника.

Записник је састављен у оноликом броју примерака колико захтева конкретна ситуација, а ако је контроли присутна нека друга заинтересована страна, један примерак записника уручује се и њој.

Управљач ће прописати образац записника из овог члана.

Члан 35.

О привремено одузетим предметима из члана 33. овог правилника чувар издаје потврду са тачним подацима о врсти и количини.

Управљач обезбеђује услове за одржавање и чување привремено одузетих предмета, и предузима радње за даље поступање са примерцима одузетих и нађених животињских или биљних врста, минерала, кристалних творевина, фосилних остатака и артефаката, укључујући њихово збрињавање док се ствар не реши.

О привремено одузетим предметима Управљач води евиденцију са подацима о врсти количини, разлогу привременог одузимања, лицу коме су предмети привремено одузети и чувару који је предмете привремено одузео.

Члан 36.

Чувар у вршењу службе поступа стручно, и са дужном пажњом, у складу са његовим овлашћењима и обавезама заснованим на закону, подзаконским прописима и актима Управљача.

Чувар води дневник, односно евиденцију дневних активности, чији садржај прописује Управљач.

Члан 37.

Чувар полаже стручни испит у складу са програмом који прописује надлежни министар.

Управљач организује обуку, стручно усавршавање и проверу знања и вештина чувара.

Управљач може послове из става 2. овог члана поверити и другом овлашћеном лицу.

Члан 38.

Чувар је опремљен и радном одећом, средствима везе и превоза, потребним апаратима и инструментима и алатом, у складу са посебним актом Управљача.

Члан 39.

На основу записника и обавештења чувара о учињеној забрањеној односно противправној радњи, Управљач сходно стеченим околностима, врсти дела и статусу починиоца подноси одговарајућу пријаву или захтев за покретање прекршајног поступка.

XII. ПРОТИВПОЖАРНА ЗАШТИТА

Члан 40.

На подручју Строгог резервата природе планирају се и спроводе мере заштите од пожара у складу са Законом о заштити од пожара („Службени гласник РС”, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 – др. закон), Законом о шумама и прописима донетим на основу тих закона, Планом управљања Строгог резервата природе и плановима заштите од пожара.

Управљач доноси план заштите од пожара за подручје Специјалног резервата природе сходно члану 47. Закона о заштити од пожара и одредбама Уредбе о разврставању објеката, делатности и земљишта у категорије угрожености од пожара („Службени гласник РС”, број 76/10).

Јавно предузеће „Србијашуме” у складу са Законом о шумама доноси планове заштите шума од пожара за Јужноморавско шумско подручје коме припада подручје Строгог резервата природе.

Планом и програмом управљања Строгим резерватом природе утврђују се приоритетни, односно годишњи оперативни задаци противпожарне заштите.

Управљач ће на погодан начин објавити односно јавно истакнути изводе из планова заштите од пожара, са основним правилима противпожарне заштите и поставити одговарајуће ознаке на терену.

XIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41.

Надзор над применом овог правилника врши надлежно министарство.

Члан 42.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 98/2019-5

У Београду, 27. децембра 2019. године

Председник Надзорног одбора,

Милош Срећковић, с.р.